Propozycje ćwiczeń pracy aparatu mowy oraz prawidłowej funkcji połykowej

dla dzieci starszych 5-6 letnich

Usprawnianie pracy aparatu mowy u dzieci starszych 5-6 letnich (lub dzieci w wieku szkolnym, które dotychczas nie opanowały tych umiejętności) przeprowadzamy także w formie zabawowej. Logopeda lub rodzic demonstruje dziecku prawidłowy układ narządów artykulacyjnych oraz przebieg poszczególnych faz pracy. *Ćwiczenia należy wykonywać wraz z dzieckiem przed lustrem pod kontrolą wzroku przy szeroko otwartych ustach*. W początkowym etapie zajęć doceniamy zaangażowanie dziecka w wykonywane przez nie ćwiczenia. Wraz z upływem czasu prowadzenia pracy zwracamy coraz większą uwagę na staranność oraz precyzję wykonywanych ruchów.

Prezentujemy dziecku rysunek węża kobry. Omawiamy jak wygląda kobra. Gdzie żyje. Czym się odżywia itp. Proponujemy dziecku „zabawę w kobrę" tzn. umawiamy się, że nasz język spróbuje zamienić się w węża kobrę czyli stanąć w buzi i rozszerzyć się tak jak to robi ona. W celu uzyskania tej pozycji języka demonstrujemy dziecku kolejne etapy ćwiczeń.

Ćwiczenie pionizacji języka część I:

1. Szeroki język umieszczamy na górnej wardze (język przykrywa górną wargę).
2. Szeroki język umieszczamy na górnych zębach (język przykrywa górne zęby).
3. Górne zęby przylegają do skraju szeroko ułożonego języka.
4. Szerokim językiem powoli ssiemy grzbiet języka (tzw. „ssanie cukierka") starając się aby język stopniowo „przyklejał" się do podniebienia.
5. Szeroki język „przyklejamy" do górnego podniebienia – „pozycja stojącej kobry" .

Po wykonaniu ćwiczeń dziecko w nagrodę może pokolorować dowolny obrazek kobry np.

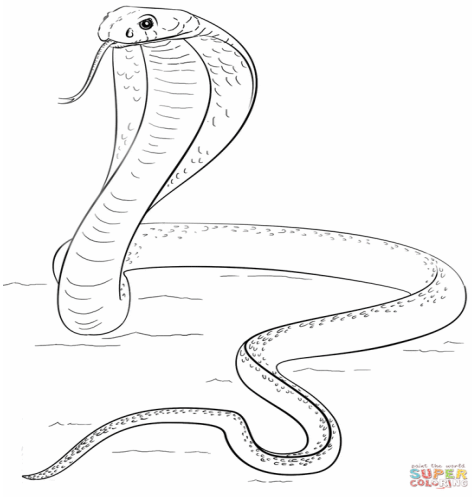

Ćwiczenia powtarzamy codziennie przez około 7 – 10 minut aż do opanowania przez dziecko w/w umiejętności.

Do kolejnego etapu przechodzimy po opanowaniu przez dziecko ćwiczeń z etapu pierwszego.

Ćwiczenie pionizacji języka część II:

1. Szeroko ułożony język „przyklejamy" do górnego podniebienia (ćwiczenie powinno być opanowane przez dziecko w części I).
2. „Przyklejony" do górnego podniebienia język wykonuje delikatne ruchy okrężne (kilkukrotnie) raz w jedną, raz w drugą stronę.
3. „Przyklejony" do górnego podniebienia język wykonuje delikatne ruchy w przód i w tył.
4. „Przyklejony" do górnego podniebienia język wykonuje delikatne ruchy na boki.
5. Proponujemy dziecku „zawody" polegające na tym, kto dłużej utrzyma „przyklejony" do górnego podniebienia język przy szeroko otwartych ustach.

Ważnym elementem pracy przygotowującym dziecko do normatywnej artykulacji jest wykształcenie u niego prawidłowej funkcji połykowej. Ćwiczenia te przeprowadzamy w kilku etapach (także przed lustrem) aż do pełnego opanowania przez dziecko oczekiwanych umiejętności.

Ćwiczenie funkcji połykowej:

1. Przy szeroko otwartych ustach czubek języka umieszczamy za górnymi zębami (jedynki i dwójki).
2. Delikatnie zamykając usta połykamy ślinę obserwując czy wargi nie zaciskają się (mają być zamykane swobodnie).
3. Ćwiczenie powtarzamy trzykrotnie.
4. Po opanowaniu połykania śliny możemy wdrożyć połykanie rozmiękczonych wcześniej na języku np. chrupek lub płatków śniadaniowych wykonując czynności w takiej samej kolejności jak w przypadku ćwiczeń ze śliną.

Literatura źródłowa:

Pluta-Wojciechowska Danuta, „Dyslalia obwodowa. Diagnoza i terapia logopedyczna wybranych form zaburzeń, wydawnictwo Ergo-Sum 2017.

http://www.supercoloring.com/pl/kolorowanki/kobra-krolewska

Opracowanie: Neurologopeda Alicja Janecka